

METODOLOGIA DE INVESTIGARE A INTEGRITĂȚII CANDIDAȚILOR LA FUNCȚIA DE DEPUTAT ÎN CADRUL CAMPANIEI „PENTRU UN PARLAMENT CURAT 2025”

I. DESCRIERE GENERALĂ

Jurnaliștii de investigație acumulează informații din surse deschise și din bazele de date cu acces restricționat, pe care sunt autorizați în mod legal să le folosească, în privința fiecărui candidat selectat. Se utilizează toate metodele jurnalismului de investigație: expedierea solicitărilor de informații către instituții publice sau private; interviuarea persoanelor terțe atunci când e cazul; participarea sau asistarea la evenimente (de exemplu, ședințe de judecată) etc. Acumularea informațiilor se realizează în conformitate cu Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.

Investigarea se încheie cu scrierea unui text bazat pe fapte, structurat conform criteriilor prevăzute la cap. II, numit „profil de integritate”. Textul prezintă fapte și dovezi – documente anexate sau citate, hiperlink-uri, declarații, mărturii - și este publicat pe portalul MoldovaCurata.md, dar și pe alte platforme media. Fiind materiale jurnalistice, profilurile de integritate trebuie să corespundă normelor Codului deontologic al jurnalistului: să conțină reacția persoanei vizate la faptele constatate, să fie scrise într-un limbaj neutru etc.

II. CRITERII DE INTEGRITATE ÎN BAZA CĂRORA ARE LOC INVESTIGAREA

Subiecții selectați sunt investigați prin prisma a [patru criterii de integritate](#), elaborate de experții Inițiativei Civice pentru un Parlament Curat 2019 și ajustate corespunzător pentru exercițiul de investigație „Pentru un Parlament Curat 2025”:

2.1. INTEGRITATEA ÎN ACTIVITATEA POLITICĂ

Vor fi acumulate informații și dovezi pentru a se vedea dacă subiectul:

- a avut manifestări de traseism politic: se va analiza în special modul în care persoana și-a schimbat partidul, în ce circumstanțe și context politic a făcut-o;
- a manifestat lipsă de corectitudine în lupta politică: a răspândit cu bună știință falsuri și dezinformare, a manifestat atitudini de intoleranță și discriminare față de diferite categorii sociale, față de adepții altor partide sau față de jurnaliști; a folosit sau încurajat discursul de ură în lupta politică etc.
- a făcut parte din rețele de mituire a alegătorilor etc.

2.2 INTEGRITATEA ÎN GESTIONAREA AVERII ȘI INTERESELE PERSONALE

Vor fi acumulate informații și dovezi pentru a se vedea dacă subiectul:

- are un stil de viață corespunzător veniturilor declarate;
- respectă regimul declarării averii și intereselor personale – vor fi menționate: eventuale încălcări ale acestui regim constatate de jurnalist cu ocazia investigării curente a subiectului sau stabilite de Autoritatea Națională de Integritate (ANI), dar și, dacă este cazul, sesizări depuse la ANI soldate cu refuz de pornire a controlului sau încetarea controlului; eventuale urmăriri penale curente sau încheiate pentru îmbogățire ilicită, fals în acte (mai cu seamă în declarațiile de avere);
- respectă regimul declarării conflictelor de interese – vor fi menționate eventuale încălcări ale acestui regim constatate de jurnalist cu ocazia investigării curente a subiectului sau stabilite de Autoritatea Națională de Integritate (ANI);
- respectă regimul incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor în serviciul public;
- respectă regimul fiscal – dacă are emise pe numele său acte din care reiese eschivarea de la plata impozitelor.

2.3 INTEGRITATEA ÎN EXERCITAREA FUNCȚIILOR PUBLICE ȘI/SAU DE PARTID

Vor fi acumulate informații și dovezi pentru a se vedea modul în care subiectul:

- a gestionat funcțiile publice deținute – vor fi urmărite cazurile de protecționism, nepotism, suspiciuni de favoritism în concursurile de achiziții publice etc.;
- a gestionat patrimoniul și finanțele publice sau de partid – vor fi analizate documente ca rapoarte ale Curții de Conturi, acte de control ale Inspecției Financiare, hotărâri ale Comisiei Electorale Centrale privind finanțarea partidelor etc.
- a manifestat, din poziția de funcționar public, ales sau conducător al unei entități publice sau private, respect pentru lege și pentru drepturile omului – vor fi analizate eventuale cazuri de discriminare aplicată de subiect din pozițiile deținute anterior sau alte abateri relevante.

2.4. CAZIER JUDICIAR

Conform acestui criteriu, vor fi prezentate informații despre plângerile, dosarele speciale de investigații, procedurile disciplinare, procedurile de control, procesele contravenționale și penale pornite și aflate în curs de desfășurare în privința subiectului. În special în cazul candidaților despre care s-a anunțat anterior în spațiul public că sunt subiecți ai vreunor investigații, jurnaliștii vor solicita informații la zi de la instituțiile statului referitoare la

finalitatea sau stadiul curent al investigațiilor, pentru a asigura o maximă acuratețe și exactitate a faptelor trecute în profilul de integritate.

III. STRUCTURA PROFILULUI DE INTEGRITATE

Profilul de integritate va fi structurat conform celor patru criterii în baza cărora a avut loc documentarea. La început, profilul va conține o notă introductivă cu scurte date biografice despre candidat: nume, prenume, funcția pe care o deține la momentul înscrierii în cursa electorală, poziția pe lista electorală, informații sumare despre studiile și locurile de muncă anterioare. Vor fi menționate, de asemenea, informații despre meritele persoanei – eventuale ordine și distincții obținute, premii sau mențiuni relevante. Ulterior faptele acumulate vor fi expuse pe compartimente, fiind separate de intertitluri cu denumirea criteriilor:

- **integritatea în activitatea politică**
- **integritatea în gestionarea averii și intereselor personale**
- **integritatea în exercitarea funcție publice sau de partid**
- **cazier judiciar.**

În cazul unor constatări cu conotație negativă, compartimentul va include **obligatoriu** comentariul subiectului asupra faptelor. În cazul în care subiectul va refuza să comenteze sau să răspundă la întrebări, acest fapt va fi menționat în text.

Asociația Presei Independente (API)

25 iulie 2025